

יבמות מג

דברי ר' אבהו: סתמא דמתניתין ומחלוקת בברייתא, הלכה כסתם קושי ממשנה:

מסרק של פשתן	מסרק של צמר
שניטלו שיניו ונשתיירו בו שתים - טמאות ואחת - טהורה	שניטלו שיניו אחת מבינתים - טהור נשתיירו בו ג' במקום אחד - טמא היתה החיצונה אחת מהן - טהור
וכולן שניטלו אחת אחת בפני עצמן - טמאות	ניטלו ב' ועשאן למלקט - טמאות, אחת והתקינה לנר או למיתוח - טמאה

וקי"ל דאין הלכה כאותה משנה!

תירוץ: אמר ליה: בר מינה דההיא, דר' יוחנן ור"ל דאמרי תרוייהו: זו אינה משנה. שאלה על התירוץ: מ"ט:

תשובות:

תשובה 1: רב הונא בר מנוח משמיה דרב אידי בריה דרב איקא - משום דקשיא רישא לסיפא	דקתני: של צמר שניטלו שיניו אחת מבינתים - טהור; הא נשתיירו בו שתים במקום אחד - טמא,	והדר תני: נשתיירו בו ג' - טמא; ג' אין, שתים לא.
דחיית התשובה תשובה 2:	הא בגווייתא דקתני: וכולן שניטלו אחת אחת בפני עצמן - טמאות, ואף על גב דלא התקינה	הא בברייתא אימא סיפא: אחת והתקינה לנר או למיתוח - טמאה; לא התקינה אין, לא התקינה לא.
דחיית התשובה ע"י אביי	הא בקתייהו (בית יד)	בלא קתייהו (אין בית יד)
דחיית התשובה ע"י רב פפא	הא באלימתא (עבות)	הא בקטינתא (צרות)
תשובה 3	אלא, משום דמסיימי בה דווקא: זו דברי ר"ש	

פסיקות בעניין זמני המתנה לאירוסין:

- שלח ר' חייא בר אבין: מארסין תוך ג', וכן עושים מעשה; וכן היה ר' אלעזר מלמדנו משום רבי חנינא הגדול: רובו של ראשון ורובו של שלישי ואמצעי שלם.
- אמימר שרא ליארס ביום תשעים קושי על אמימר: אמר ליה רב אשי לאמימר, והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו: צריכה להמתין ג' חדשים, חוץ מיום שמת בו וחוץ מיום שנתארסה בו! תירוץ: ההוא לענין מינקת איתמר, דרב ושמואל דאמרי תרוייהו: צריכה להמתין כ"ד חודש, חוץ מיום שנולד בו וחוץ מיום שנתארסה בו. עוד קושי על אמימר: והא ההוא דעבד סעודת אירוסין ביום תשעים, ואפסדיה רבא לסעודתיה! תירוץ: ההיא סעודת נשואין הואי. קביעת ההלכה: והלכתא: צריכה להמתין כ"ד חודש, חוץ מיום שנולד בו וחוץ מיום שנתארסה בו; וצריכה להמתין ג' חדשים, חוץ מיום שמת בו וחוץ מיום שנתארסה בו.

המשנה בדף מא:

תנא קמא	רבי יהודה	ר' יוסי
היבמה לא תחלוץ ולא תתייבם - עד שיש לה שלשה חדשים. וכן כל שאר הנשים לא יתארסו ולא ינשאו - עד שיהו להן שלשה חדשים	הנשואות יתארסו, והארוסות ינשאו, חוץ מן הארוסות שביהודה, מפני שלבו גס בה	כל הנשים יתארסו, חוץ מן האלמנה, מפני האיבול

קושי על ר' יוסי: אמר רב חסדא, ק"ו: ומה במקום שאסור לכבס - מותר ליארס, מקום שמותר לכבס - אינו דין שמותר ליארס!

הסבר המקרה שהובא בקל וחומר: מאי היא? דתנן: **שבת שחל תשעה באב בתוכה - אסור לספר ולכבס, ובחמישי מותר, מפני כבוד השבת; ותניא: קודם הזמן הזה, העם ממעטין בעסקיהם מלישא ומליתן, מלבנות ולנטוע, ומארסין אבל לא כונסין, ואין עושין סעודת אירוסין!**

תירוצ: כי תניא ההיא (שאסור ליארס) - קודם דקודם (שבזמן הזה גם מותר לכבס).
קושי אחר על ר' יוסי מאותה ברייתא: אמר רבא, וקודם דקודם נמי ק"ו: ומה במקום שאסור לישא וליתן - מותר ליארס, מקום שמותר לישא וליתן - אינו דין שמותר ליארס!

תירוצ 1: לא תימא **דרבי יוסי אומר כל הנשים יתארסו**, אלא אימא **כל הנשים ינשאו**.

קושי: ולית ליה לרבי יוסי להבחין?

תירוצ: לית ליה.

תירוצ 2: ואיבעית אימא: לעולם אית ליה, ואימא, **רבי יוסי אומר: כל ארוסות גרושות ינשאו**.

קושי: אי הכי, היינו ר' יהודה!

תירוצ: איכא בנייהו נשואה ליארס, רבי יהודה סבר: נשואה מותרת ליארס, ורבי

יוסי סבר: נשואה אסורה ליארס.

קושי: וסבר ר' יוסי נשואה אסורה ליארס? והתניא, **רבי יוסי אומר: כל הנשים**

יתארסו, חוץ מן האלמנה, מפני האיבול, וכמה איבול שלה? שלשים יום; וכולן לא

ינשאו - עד שיהו להן ג' חדשים!

הסבר הקושי: האי מאי קושיא?

- אילימא דקתני: **רבי יוסי אומר כל הנשים יתארסו**, מי אלימא ממתני דאוקימנא בארוסות גרושות ינשאו? הי"נ כל ארוסות גרושות ינשאו!
- אלא מסיפא, דקתני: **וכולן לא ינשאו עד שיהו להן ג' חדשים**, אינסובי הוא דלא, הא איתרוסי שפיר דמי!

תירוצ: אמר רבא: תריץ ואימא הכי, **ר' יוסי אומר: כל ארוסות גרושות**

ינשאו, חוץ מן האלמנה, מפני האיבול, וכמה איבול שלה? שלשים יום;

ונשואות לא יתארסו - עד שיהא להן שלשה חדשים.

קושי על הסבר זה: ואלמנה מן האירוסין מי אית לה איבול? והתני

רבי חייא בר אמי: **אשתו ארוסה - לא אונן ולא מיטמא לה, וכן היא לא**

אוננת ולא מיטמאה לו, מתה - אינו יורשה, מת הוא - גובה כתובתה!

תירוצ 3: אלא תנאי היא; דתניא: **מראש חדש ועד התענית - העם ממעטין מעסקיהן מלישא**

ומליתן, מלבנות ולנטוע, ומליארס ומלישא; שבת שחל תשעה באב בתוכה - אסור לספר ולכבס

(ואסור ליארס); וי"א: כל החדש אסור.

קושי: מתקיף לה רב אשי: ממאי דליארס - ליארס ממש? דלמא למיעבד סעודת אירוסין

הוא דאסור, הא ליארס שפיר דמי!

דחית דברי רב אשי: אי הכי, מלישא - לינשא נמי, למיעבד סעודת נשואין הוא

דאסור, הא לישא שפיר דמי!

ביאור דברי רב אשי: הכי השתא, בשלמא נשואין בלא סעודה איכא שמחה, אלא

אירוסין בלא סעודה מי איכא שמחה?

תירוצ לקושי: אלא אמר רב אשי: שאני אבילות חדשה מאבילות ישנה, ושאני אבילות

דרבים מאבילות דיחיד.

